

HHAM – A hibrid médiumok és a hibaizmus szerepe az absztrakt mozgóképen

Gyenes Zsolt
dyenes@gmail.com

2019

Egy lépést vissza a technikában, – pl. a médiaművészetben újra megjelennek az analóg elektronikus szintetizátorok, vagy a VHS technika.

Valamit tudnak azok, amit a digitális nem... (erre keressük a választ).

A „rég” az új technikával fuzionálva jelenhet meg, viszont így sajátos hibrid jelleget kap.

Új esztétika?

From Wikipedia:

Hybrid arts is a contemporary art movement in which artists work with frontier areas of science and emerging technologies. Artists work with fields such as biology, robotics, physical sciences, experimental interface technologies (such as speech, gesture, face recognition), artificial intelligence, and information visualization.

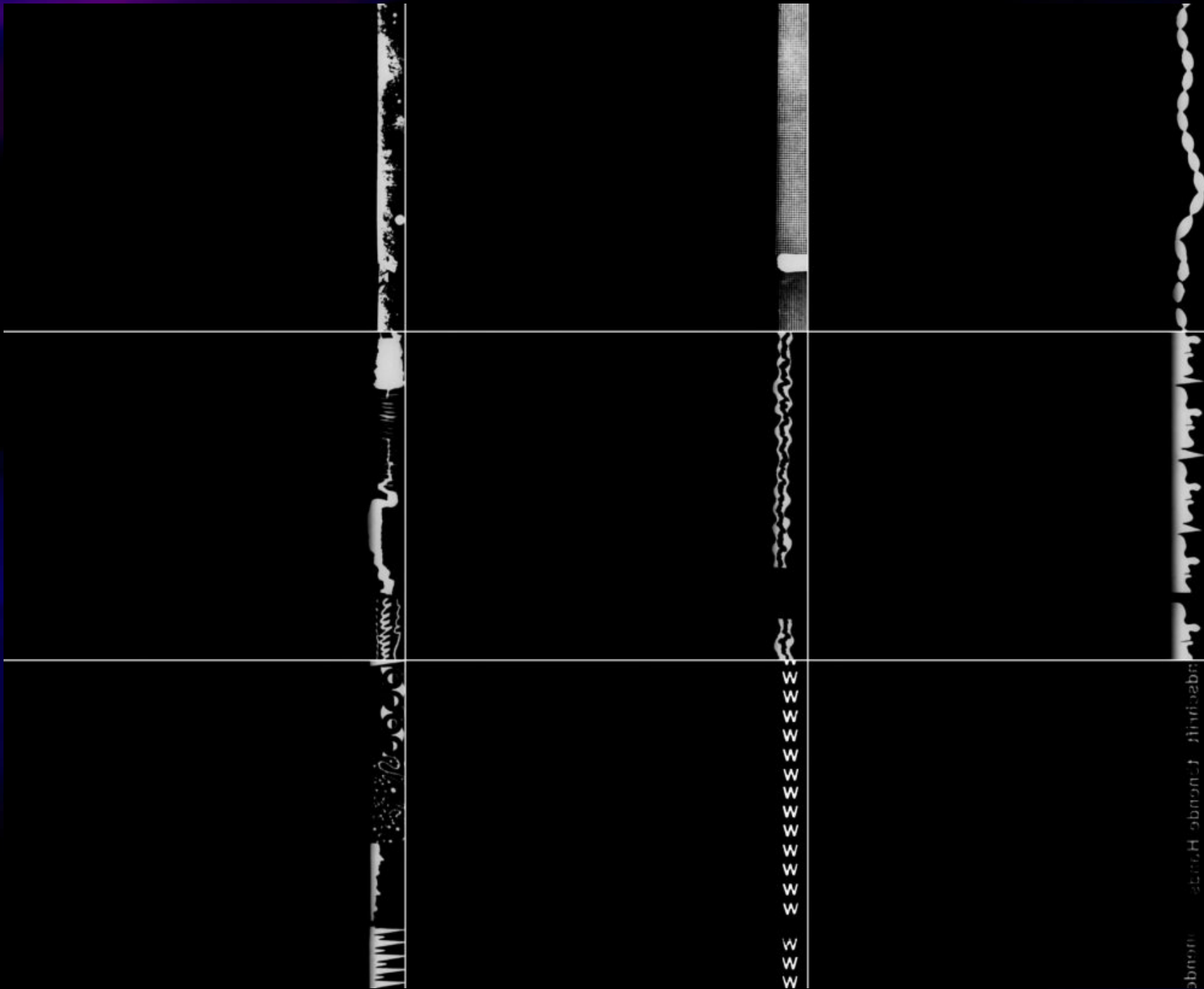
hibrid:

1. Kevert, keverék (tárgy, dolog, működés, nyelv, élőlény), amely **két különböző** dolog elemeiből előállott.
2. Keresztezett (utód), amely két különböző fajtahoz tartozó egyed keresztezéséből jött létre.
3. Korcs, felemás (élőlény, dolog), amely két (vagy több) **idegen elem** (furcsa) keveréke.

Eredet [hibrid < latin: hybrida (korcs) < görög: übrisz (parázna, „**megsértő**”)]

<https://wikiszotar.hu/ertelmezo-szotar/Hibrid>

Kiterjesztett definíció, vagy esetleg **újradefiniálás** ez a művészet területén?

Moholy-Nagy
László: **Hangzó
ABC** (ABC in
Sound, 1932-33)

Moholy-Nagy kí-
sérleti filmjének
**látható hangsáv-
ja van.**

(megelőzte
Fischinger és az
oroszok!)

Online:
[https://www.bfi.org.uk/
news-opinion/sight-
sound-magazine/
reviews-recom-
mendations/bytes/
abc-sound-1933-lasz-
lo-moholy-nagy-visu-
al-music-experiment](https://www.bfi.org.uk/news-opinion/sight-sound-magazine/reviews-recommendations/bytes/abc-sound-1933-laszlo-moholy-nagy-visual-music-experiment)
(2019. 06. 21.)

*“In an experiment, ‘The Sound ABC’, I used all types of signs, symbols, even the letters of the alphabet, and my own finger prints. **Each visual pattern on the sound track produced a sound** which had the character of whistling and other noises. I had especially good results with profiles of persons.”*

Moholy-Nagy: Vision in Motion, Paul Theobald, Chicago, 1946, 277 p.

A mű főbb összetevői:

- hibriditás az eszközhasználatban, a technikában és a műfajban (**intermédia**)
- megfeleltetések a hallás és a látás (látvány) között (**vizuális zene**)
- **művészet és tudomány** összekapcsolódása
- az apparátus ellen (Flusser); a médium/ok szokatlan alkalmazása, használata (hiba) – **kísérletezés**
- (tiszt) absztrakció

Három problémakör egyesítése:

:: absztrakció

:: hibaizmus

:: hibriditás

1. Absztrakt (mozgókép) = nem-ábrázoló kifejezési forma

Az absztrakt mozgókép az egyéni kifejezés nagy mérvű szabadsága; **a szem felszabadítása a kötöttségektől.**

2. Hiba (a művészetben)

A (kísérleti) művész az apparátus/médium ellen játszik (Flusser után).

A (klasszikus) videóművészet (az 1960-as évek közepétől az 1990-es évek közepéig tartott) – köszönhetően a „hibáinak”, mint például az alacsony felbontás, életlenség, „elektro-színek”, egy igen artistikus, festői vizuális megjelenést produkált.

Nam June Paik:
Global Groove, audio-video, 28:30 min., 1973.

Nam June Paik–Shuya Abe:
Video-szintetizátor, 1969-71.

Fotók: Gyenes Zs., 2010, Changing Channels, MUMOK, Vienna.

A (klasszikus) videóművészet az „**elektronika működési hibája**”.

Megjegyzés: **mai szemmel tűnik „hibá(s)nak”** az analóg (a „tökéletes” digitális világban).

Megjósolhatatlan a végeredmény a **modifikációk** egymást követő **sorozata** kapcsán.

A hiba és a **véletlen** nem áll messze egymástól.

Magában a mediális kommunikáció, **természetéből adódóan** telítve van hibákkal.

3. Hibrid médiumok (a művészetben) = **különböző dolgok teljes összeolvasztása**
(az elemek már nem különíthetők el)

Karakteres példa: **analóg és digitális technika fúziója** → új művészeti minőség

Shusaku Kaji véletlen generált elektronikus jeleket alkalmaz; analóg és digitális egymásba olvad. (Analóg szekvenszer, videószintetizátor használata, stb.)

The Big Note

03'00" min., színes, CGI, video-comp., kamera nélküli
2018 Osaka, Japán

Dir.: Shusaku Kaji (JIKAN Design)

VideoSynth, Motion, and Music: Shusaku Kaji

PUNTO y RAYA FESTIVAL 2018

THE BEST OF PUNTO Y RAYA 2018

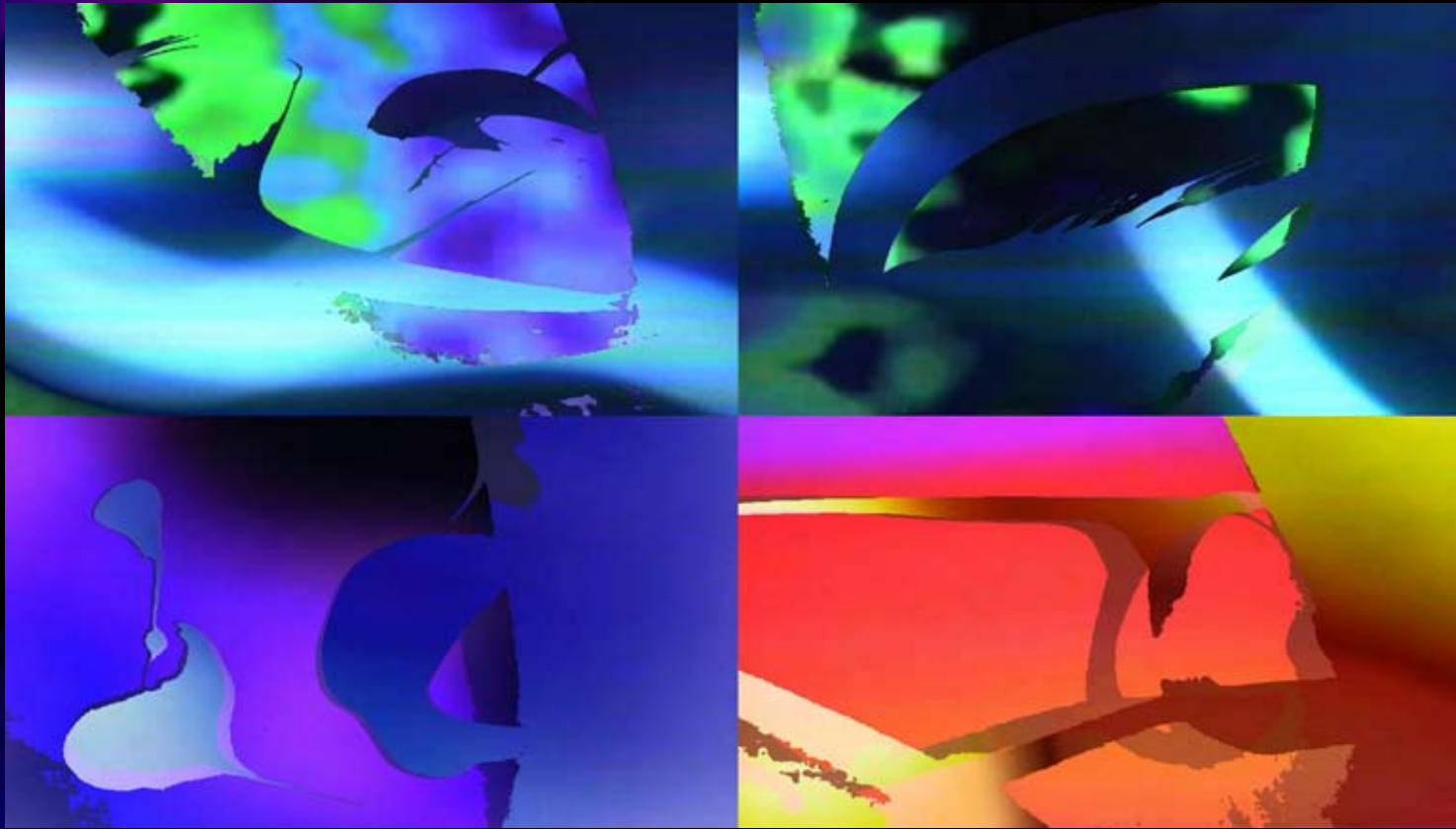

Shusaku Kaji: The Big Note
(állókép)

(Monitorfotó: Gyenes Zs.,
a művész szíves engedélyé-
vel)

Oszcilláció, vibráció és evolúció; előre nehezen kiszámítható esztétikai megjelenés, ahol egymást generálják az elemek.

(I. videó-melléklet)

Gyenes Zsolt: Flick-Book,
Audiovizuális mű, tus, papír,
“pörgetős füzet” (flipbook/
flickbook), VHS, videószin-
tetizátor, eredeti hang, digi-
tális módosítások, HD, HiFi,
02:06 min., 2019 (állóképek).

Különféle médiumok
alkalmazása, össze-
olvasztása.

:: tus, papír (kalligráfia) ›› flipbook/pörgetős füzet/optikai játék ›› digitális audio-
video kamerával rögzítve

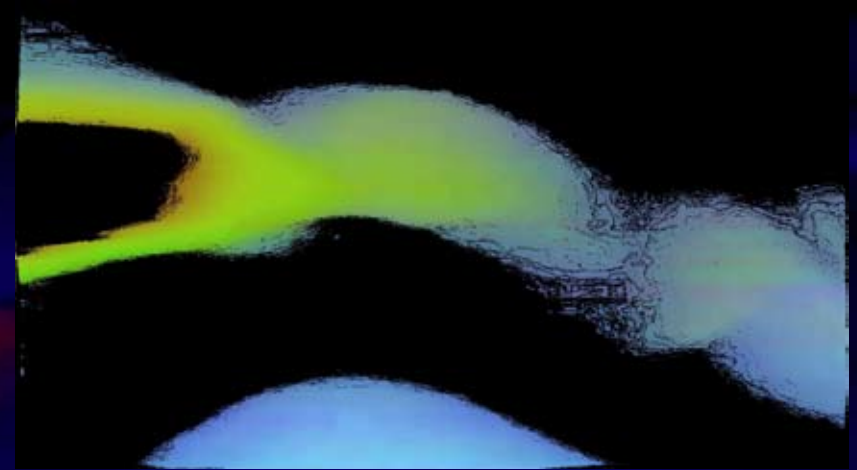
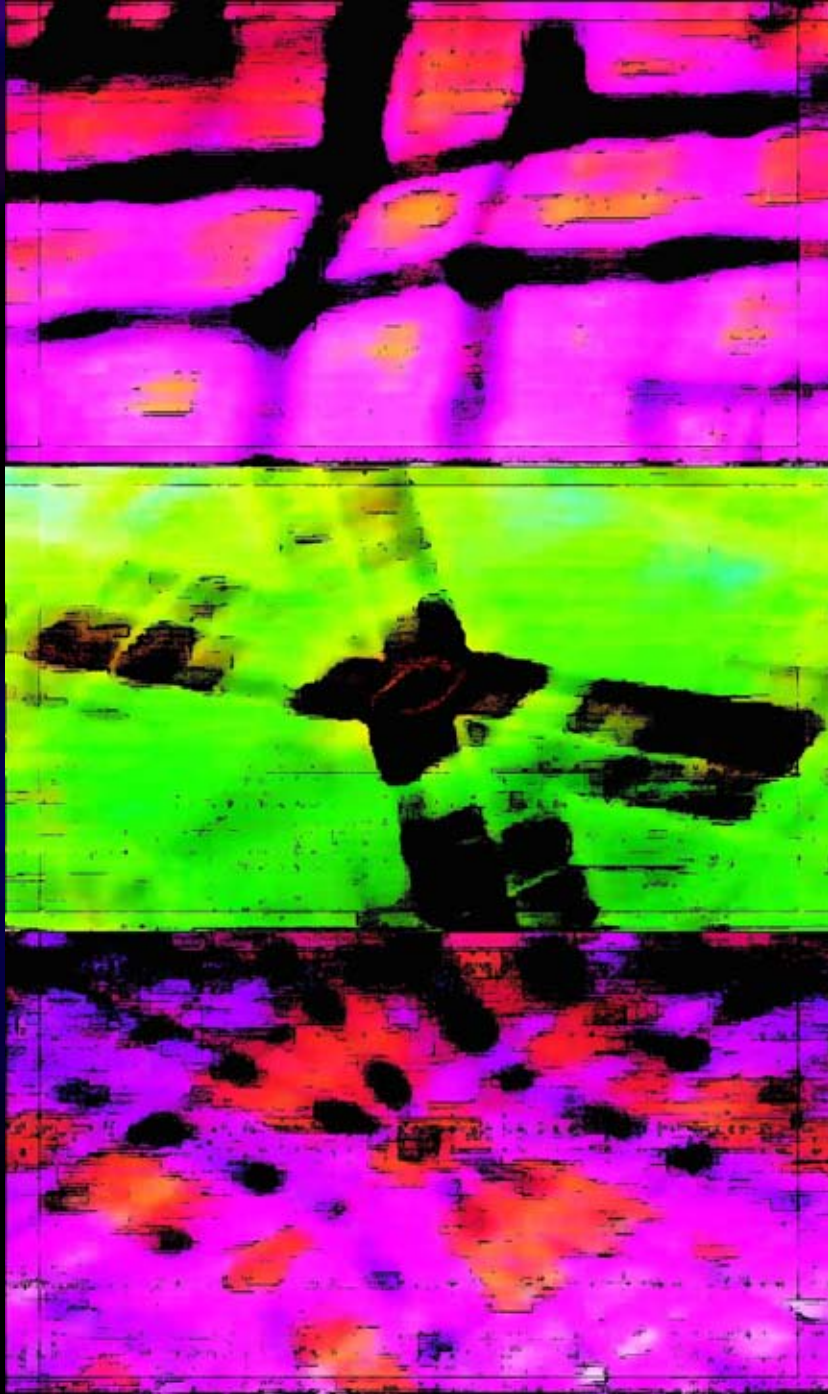

AUDIOVIZUÁLIS MUNKA

:: loop minták (oszilloszkóp, GIF animáció, video-szintetizátor) ›› monitorfelvétel
(VHS kamera)

Gyenes Zs.:

Edgeways és Way of Edge,

Audiovizuális munkák, 01:32, ill. 01:20 min., 2019 (állóképek).

(I. videó-melléklet)

- analóg és digitális összeolvadása,
- véletlen szerepe,
- „hibák” generálása (pl. edges),
- improvizáció,
- vizuális zene/akusztika – zene a szemnek is,
- hang generálja a képet, stb.

Összefoglalásként:

:: pl. ... a VHS (az **analóg**) telítve van „hibákkal”, ezért sokkal „emberibb”, **nem olyan steril** világot hoz létre, mint például a tiszta, „tökéletes” digitális kreáció.

A kettő, teljesen különböző megoldások talán **együtt** az „igaziak”; kortárs alapúak.

:: A **hiba** magába foglalja például:

- a **loop**-ot („tökéletlen ugrás”, „kiakadt narráció”),
- az **absztrakciót** a technikai kép körében,
- a nem megszokott médiahasználatot (**experimentalitás**).

:: A hibrid megoldások **fel/megerősítik a hibát** (elsősorban az **analóg** rész miatt van ez így) és ez **új esztétikai érték**ként jelenik/jelenhet meg.

A téma folytatása lehet:

Korai (analóg) mediális eszközök,
mint pl.

- Jones Colorizer, Frame Buffer, Keyer, Sequencer
- Paik / Abe Video Synthesizer
- Wobbulator (Raster Manipulation Unit)
- Rutt / Etra Video Synthesizer
- Sandin Image Processor
- ...

*“Both types of imagemaking (analog and digital video) have their different creative uses and strengths, but **to lose analog video as an artistic medium would be a tragic loss.**”*

Lars Larsen, 2017, LZX Industries, Portland, OR, USA

Referenciák

- **The Big Note** / Shusaku Kaji (2018): Online (2019. 05. 13.): <https://vimeo.com/259662908>
- Christi, I. (2019): **ABC in Sound: László Moholy-Nagy's** rediscovered experiment in visual sound. Online (2019. 06. 23.): <https://www.bfi.org.uk/news-opinion/sight-sound-magazine/reviews-recommendations/bytes/abc-sound-1933-laszlo-moholy-nagy-visual-music-experiment>
- Elektronikus **levelezés Shusaku Kaji-val** (2019)
- **Error** – Online (2019. 05. 13.): <https://en.m.wikipedia.org/wiki/Error>
- **Early Media Instruments** – Experimental Television Center (2010): Signal Culture, Owego, NY, US.
- **Flusser, V.** (2000): Towards a Philosophy of Photography. London: Reaktion Books.
- **Hybrid** – Online (2019. 05. 13.): <https://en.wikipedia.org/wiki/Cross-genre>
- Lucie-Smith, E. (1984, 1988, 1995): **The Thames and Hudson Dictionary of Art Terms**. Thames and Hudson, London.

<http://vizualzene.hu>